بازار

بازار داخلی منتظر قیمت‌های جهانی

■ **شرق:** بازارهای جهانی امروز از تعطیلات بر می‌گردند و در نتیجه امروز تصمیم خواهند گرفت که باز هم به طلا به عنوان مطمئن‌ترین محل سرمایه‌گذاری نگاه کنند یا سری هم به دیگر بازارها بزنند. اما دیروز در شرایطی که قیمت طلا هنوز روی نرخ‌های جمعه بود در بازار غیررسمی ارزش سکه کمی پایین آمد. به این ترتیب به نظر می‌رسد معامله‌گران بازار داخلی هم منتظر آغاز به کار بازارهای جهانی هستند. رییس اتحادیه طلا، جواهرات، نقره، سکه و صراف تهران درخصوص نوسان قیمت طلا در بازارهای جهانی گفت: به این دلیل که گمان می‌شد نرخ بهره توسط آمریکا افزایش می‌یابد؛ طلا ۳۰۰ دلار ارزان شد ولی با اعلام بهره در آمریکا و عدم افزایش آن، قیمت طلا بار دیگر ۲۰۰ دلار گران شد.

طلاو سکه	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
بهار آزادی طرح قدیم	۵۷۰۰۰۰	-۵۰۰۰
بهار آزادی طرح جدید	۵۵۴۰۰۰	-۶۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۷۲۰۰۰	-۳۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۱۰۰۰	-۱۰۰۰
هرمثقال طلای ۱۸ عیار	۲۴۸۹۴۰	-۷۴۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۴۰۲۰	-۱۶۰

دلار به ۱۲۰۰ تومان بازگشت

■ **شرق:** مدار حرکت قیمت‌ها در بازار ارز ایران معمولا نقطه برگشتی دارد. به عبارت دیگر قیمت ارزهای رایج و به خصوص دلار پس از یک دوره صعود یا نزول به مرز مقاومتی خود باز می‌گردد. دلار اواخر بهار تا ۱۲۰۰ تومان هم پیش رفت اما دوباره عقب‌نشینی کرد و در روزهای بعد از آن همیشه فاصله خود را تا مرز روانی ۱۲۰۰ تومانی حفظ کرد اما دو هفته پیش دوباره حرکت و رشد قیمت پرشتاب‌تر شد، در نهایت هم هفته گذشته دلار دوباره مرز مقاومتی را پشت سر گذاشت و تا ۱۲۲۰ تومان هم پیش رفت اما از آنجا که بازار ارز بیش از دیگر بازارها زیر سایه نظارت بانک مرکزی قرار دارد قیمت‌ها دوباره رو به بازگشت گذاشت. دیروز هر دلار آمریکا در بازار آزاد از سوی صرافها هزار و ۱۹۳ تومان خریداری می‌شد و هزار و ۲۰۰ تومان فروش می‌رفت یعنی ۱۳ تومان ارزان‌تر از روز شنبه.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۲۰۰	-۱۳
یورو	۱۷۷۰	-۵
پوند انگلستان	۲۰۱۵	-۱۰
دلار کانادا	۱۲۴۵	-۱۰
یک‌صد ین ژاپن	۱۵۶۰	+۵
درهم امارات	۳۳۰	-۴

بدترین ۵ ماه ۵ سال گذشته

■ **شرق:** دیروز در بازار سهام تهران شاخص بعد از چند روز مقاومت بالاخره تعارف را کنار گذاشت و به مدار نزول بازگشت. به این ترتیب معامله‌گران تالار شیشه‌ای شاهد افت ۷۹ واحدی شاخص کل بودند. در نتیجه این افت، شاخص کل به رقم ۲۵هزار و ۴۷۵ واحد رسید. در داد و ستدهای دیروز تالار شیشه‌ای ۲۷۹ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۷۹۵ میلیارد و ۱۹۱ میلیون ریال در ۲۰هزار و ۷۸۹ نوبت معاملاتی داد و ستد شد. نمادهای فولاد مبارکه، سایپا، ملی مس، ایران ترانسفو، سرمایه‌گذاری سایپا، مپنا، سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی و سرمایه‌گذاری امید بیشترین تاثیر را بر افت شاخص داشتند. به هر حال شاخص کل دیروز با ۷۹واحد کاهش مواجه شد تا نشان دهد که دوران کسب سود برای خیلی از اهالی بازار به سر آمده است. طبق بررسی‌های به عمل آمده پنج ماه نخست امسال بدترین آمارهای ۱۰ سال اخیر بورس را به همراه داشته است. حضور نوسان‌گیران و صندوق‌های متعدد سرمایه‌گذاری کار را برای تدوین یک استراتژی بلندمدت و حتی میان‌مدت دچار مشکل کرده است. از طرفی بی‌ثباتی در شرایط سیاسی داخلی و شرایط اقتصادی نامطلوب داخلی و خارجی هر بار بهانه‌ای می‌شود تا شاخص به حالت نوسانی بیفتد.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
شاخص کل	۲۵۴۷۵/۱	-۸۰/۵
شاخص ۳۰ شرکت	۱۵۹۵/۱	-۹/۷
شاخص آزاد شناور	۳۳۳۳۲/۹	-۱۴۴/۳
شاخص بازار اول	۲۱۶۷۰/۱	-۶۳/۷
شاخص بازار دوم	۳۰۶۹۱/۵	-۱۶۱/۱
شاخص صنعت	۱۹۳۷۷	-۶۳/۴

خبر ویژه

ماشین لباسشویی‌های «ال‌جی» پرفروش‌ترین در جهان

■ طبق آمار شرکت‌های تحقیقات بازار، ماشین‌های لباسشویی ال‌جی موفق شدند برای سومین سال در جهان به عنوان پرفروش‌ترین محصول در این گروه دست یابند. این آمار نشان‌دهنده برتری ال‌جی در طراحی و نوآوری و افزایش اعتبار هرچه بیشتر آن به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان لوازم خانگی در جهان است. همچنین گزارشات حاکی از آن است که ماشین لباسشویی ال‌جی طی پنج سال گذشته در بازارهای کلیدی آسیا مانند استرالیا، هند، تایلند، اندونزی و بسیاری از کشورهای دیگر ازجمله عربستان سعودی، اوکراین و شیلی نیز پرفروش‌ترین محصول در میان محصولات دیگر شرکت‌ها بوده است. ماشین لباسشویی‌های ال‌جی دارای استانداردهای جدیدی در زمینه کارکرد آسان و کارآیی بالاست و تکنولوژی‌های جدید در این محصولات شست‌وشویی بهتر و بدون مشکل را به ما ارایه می‌کند.

حسین‌نژاد

کمالیان

شهریاری

نریمان

پزشکیان

جلالی

دلخوش

دهقان

واکاوی ۸ نماینده مجلس از وعده ایجاد ۲/۵میلیون شغل

رویایی که خیالش می‌کنیم

مهدی دل‌روشن

روزهای پایانی خردادماه امسال بود که «عادل آذر» رییس مرکز آمار ایران، «عبدالرضا شیخ‌الاسلام» وزیر کار و «محمد عباسی» وزیر تعاون در مجلس حاضر شدند تا گزارش خود را درباره وضعیت اشتغال در کشور به نمایندگان ارایه کنند. وزیر کار در این جلسه با بیان اینکه معضل بیکاری هم اکنون یک معضل جهانی است از تاثیر این معضل بر فضای اشتغال ایران خبر داد و گفت: با وجود تمام مشکلات در سال گذشته یک‌میلیون و ۷۰۰هزار شغل در کشور ایجاد کردیم.

همین جاهای صحبت وزیر بود که داد نمایندگان در آمد و به شدت با این سخن شیخ‌الاسلام مخالفت کردند. در واکنش به این قضیه، «حسین نجابت» رییس کمیسیون ویژه جهاد اقتصادی یادآور شد: ایجاد یک‌میلیون و ۶۰۰هزار شغل با توجه به نرخ ۱۳/۵ درصدی بیکاری در سال ۸۹ با واقعیت منطبق نیست.

به هر حال براساس برنامه توسعه باید سالانه یک‌میلیون و یک‌صد هزار شغل ایجاد می‌شد تا همین میزان بیکاری در کشور ثابت بماند و به عبارت دیگر بنگاه‌های اقتصادی که از سیستم اقتصادی کشور خارج شدند یا کار آنها متوقف شد، دولت باید خلأ وجودی آنها را ابتدا تامین و سپس یک‌میلیون و یک‌صد هزار شغل در کشور ایجاد می‌کرد.

همه می‌دانیم که شورای‌عالی اشتغال با بیش از ۳۷مصوبه، یکی از منظم‌ترین شوراهایی است که همه جلسات آن برگزار شده، اما مصوبات آن هرگز اجرایی نشده است! در حال حاضر هیچ مرجعی، متولی اشتغال نیست و هیچ وزارتخانه‌ای پاسخگوی اجرایی نشدن مصوبات شورای‌عالی اشتغال نیست.

در ادامه همین بحث‌ها، «احمد توکلی» رییس مرکز پژوهش‌های مجلس با غیرمنطقی خواندن آمار اشتغال از سوی دولت، نسبت به وضعیت نامناسب اقتصادی در شهرستان‌های مختلف هشدار داده و خاطرنشان کرده است: چنین معجزه‌ای در هیچ کجای دنیا رخ نداده است. ارتباط مسلمی بین تعداد اشتغال و نرخ رشد وجود دارد که تردیدی در آن نیست و هرچه نرخ رشد پایین‌تر بیاید نرخ بیکاری بالاتر می‌رود. این سخن احمد توکلی با توجه به آنکه نرخ رشد در دو یا سه سال گذشته صفر یا یک درصد بوده تا حد زیادی سناریو اشتغال را با گره مواجه کرده است. شرق برای بررسی مشکل اشتغال در کشور در میزگردی مجازی، سوالاتی را از نمایندگان مجلس پرسیده که در ادامه از نظر می‌گذرد:

شرکت‌کنندگان در این میزگرد عبارتند از:

دکتر کاظم جلالی (سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی)، دکتر مسعود پزشکیان (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی)، مهندس کاظم دلخوش (عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی)، دکتر نصرالله کمالیان (عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی)، مهندس محمدرضا حسین‌نژاد (سخنگوی کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی و مهندس محمدمهدی شهریاری (عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی)، دکتر محمد دهقان (عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی) و مهندس محسن نریمان (عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی).

وعده دولت برای سال ۹۰، ایجاد ۲/۵میلیون فرصت شغلی است یا شغل پایدار؟

جلالی: من فکر می‌کنم در کل این اصطلاح یک گام بلندپروازانه است؛ بعید است بتوان به این راحتی‌ها ۲/۵میلیون شغل ایجاد کرد. اینکه به این میزان شغل یا فرصت شغلی به وجود بیاید، خوب است، ما هم دعا می‌کنیم و از خدا می‌خواهیم ولی چنین موضوعی یک بحث شعاری است تا عملی.

پزشکیان: به نظر من نه فرصت شغلی است و نه شغل پایدار. بعید است در طول این مدت‌زمان باقی‌مانده بتوان برای ۲/۵میلیون نفر شغل ایجاد کرد. عدد و رقم (۲/۵میلیون) ایجاد اشتغال چه به صورت پایدار و چه به صورت فرصت در مقایسه با دخل و خرج (بودجه) مملکت دور از ذهن است. کل پول مملکت را اگر تقسیم کنند چیزی گیرشان نمی‌آید حالا چه برسد به آنکه ما بخواهیم ۲/۵میلیون نفر را مشغول کار کنیم. از نظر علمی این حرف (۲/۵میلیون شغل) غیرعلمی است. حالا باید از دولتمردان پرسید که با توجه به فرمول علمی و کارشناسی چگونه می‌خواهند این کار را انجام دهند؟

نریمان: بهتر است ما این مساله را به عنوان فرصت شغلی تعبیر کنیم؛ چرا که اگر با مفهوم شغل پایدار مواجه باشیم با این شاخص‌های تعریف‌شده و اعتبارات، کمی دور از ذهن است. فکر می‌کنم اگر این مساله به عنوان فرصت اشتغالی تعریف شود مقداری به موضع نزدیک باشد. ضمن اینکه بنده به عنوان کسی که از مجلس رای گرفته‌ام و عضو شورای اشتغال استان مازندران هستم هدف دستیابی به ۲/۵میلیون شغل را بعید می‌دانم. باید خیلی تلاش شود تا این اتفاق بیفتد زیرا زمانی شما رشد اقتصادی کشور را اعلام نمی‌کنید و حالا هم که اعلام کردید چندین عدد را رسانه‌ای می‌کنید و در خوشبینانه‌ترین حال هم نرخ رشد اقتصادی از ۲/۵درصد فراتر نمی‌رود، چگونه باید ۲/۵میلیون فرصت شغلی یا شغل پایدار را ایجاد کنیم؟ به نظر می‌رسد نرخ رشد اقتصادی ۲/۵درصد و ایجاد ۲/۵میلیون شغل هیچ سنخیتی با هم ندارند. اگر بخواهیم از نگاه کارشناسی و علمی عدد ۲/۵میلیون شغل را مورد آنالیز قرار دهیم، حداقل باید دارای ۱۰درصد نرخ رشد اقتصادی باشیم. ولی به هر حال حتی اگر ۲/۵میلیون عدد صحیحی باشد فکر می‌کنم منظور فرصت شغلی است؛ نه شغل پایدار.

حسین‌نژاد: فرصت شغلی است؛ چرا که اشتغال پایدار مدنظر به این معنی است که شخص تا دوران بازنشستگی در آن شغل ماندگار باشد. اما فرصت‌های شغلی در مقاطعی ظهور پیدا می‌کنند و در زمان‌هایی با افول مواجه می‌شوند. در مجموع اگر بتوانیم فرصت‌های شغلی را به صورت نوسانی کنترل کنیم می‌شود به یک شغل پایدار دست یافت.

دلخوش: به نظر من فرصت شغلی است. ما اعتقادمان است که دولت اگر می‌خواهد کاملا ۲/۵میلیون شغل ایجاد کند لازمه آن، این است که هم در صندوق توسعه ملی و هم در بحث هدفمندی یارانه‌ها، پرداخت‌های لازم به تولید و صنعت را انجام دهد. خیلی از سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان در شرایط فعلی به دلیل نداشتن سرمایه ثابت و سرمایه در گردش راکت خوابیدند! اگر دولت به دنبال ایجاد شغل است باید اینها را راه‌اندازی و احیا کند.

کمالیان: یکی از علامت سوال‌های بزرگ که در مورد آقای احمدی‌نژاد در ذهن نمایندگان مجلس شکل گرفته همین وعده ۲/۵میلیون شغل است. ما هنوز نمی‌دانیم مکانیزم و سازوکاری که ایشان می‌خواهند در سال ۹۰ این میزان شغل ایجاد کنند، چیست؟ چیزی که ما حدس می‌زنیم این است که طبق تعریف جدید اشتغال، کسی را که در هفته دو ساعت کار کند شاغل به حساب می‌آورند. اگر این طور باشد دولت در حال حاضر ۲۱۵ نوع کار را برای روستاییان تعریف کرده است؛ کارهایی که اغلب کوچک و ساده بوده و نیاز به سرمایه آنچنانی ندارد. کارهایی مثل پرورش اردک، گلیم‌بافی و... که اگر آنها را جزو شاغلان به حساب آوریم ۲/۵میلیون سهل است به عدد چهارمیلیون هم می‌رسیم! اما همه می‌دانند که این مشاغل، مشاغل واقعی نیستند. شیوه دیگر این است که یک آقا کشاورز است، بنابراین فرزندش هم که به او کمک می‌کند را شاغل محسوب کنیم. این روش زمانی درست است که برای بچه کشاورز زمینی مجزا در نظر بگیریم نه اینکه او را شریک پدرش کنیم. از این جور ترفندها برای آمار دادن فراوان است!

شهریاری: قطعا شغل پایدار نیست، البته دولت مدعی است که به دنبال ایجاد ۲/۵میلیون شغل پایدار است اما به نظر من نه ۲/۵میلیون شغل پایدار محقق می‌شود و نه ۲/۵فرصت شغلی. با توجه به محدود شدن حجم سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد، بدهکار شدن بیشتر بانک‌ها به بانک مرکزی و نداشتن منابع کافی (مثل صندوق مهر رضا به عنوان مجری اصلی کار هنوز به پرونده‌های سال پیش که تکمیل شده‌اند ترتیب اثر نداده‌است) نمی‌توانند به ایجاد ۲/۵میلیون شغل کمک کنند. بخش خصوصی هم که وارد سرمایه‌گذاری نمی‌شود و بیشتر کارهای واسطه‌گری می‌کند و بنابراین بعید به نظر می‌رسد که این وعده تحقق پیدا کند حتی آمار یک میلیون شغل سال ۸۹ نیز زیر سوال است چنان که وزرای اقتصادی دولت که به مجلس آمدند به هیچ‌وجه آمار یک میلیون اشتغال سال ۸۹ را واقعی نمی‌دانند.

دهقان: فرصت شغلی و اشتغال پایدار در سطح ۲/۵میلیون خیلی آرمانی است که هر کدامش تحقق پیدا کند خوب است اما فکر می‌کنم این رقم رویایی باشد تا واقعی. البته من در این مورد تمایلی ندارم که نه مثبت صحبت کنم نه منفی چرا که منفی‌گرایی در این مورد به زحمات کشیده شده ضربه می‌زند هرچند نمی‌توان مثبت هم صحبت کرد چرا که اعلام کرده‌اند در یک سال گذشته، یک میلیون شغل ایجاد شده و آیا کسی هست که تک‌تک آنها را بشمارد؟ آیا مرجعی رسمی هست که آمار درست و حسابی بدهد!

ایجاد شغل پایدار در حال حاضر چقدر آب می‌خورد؟

جلالی: بعضی کارشناسان برای ایجاد یک شغل از رقم ۳۰ میلیون تومان سخن به میان می‌آورند که به نظر من این یک عدد واقعی نیست و با این ارقام نمی‌توان یک شغل پایدار ایجاد کرد. بسیاری از کارشناسان خبره به اعدادی از صد میلیون تا ۳۰۰ میلیون تومان برای ایجاد یک شغل اشاره می‌کنند.

پزشکیان: بستگی دارد. من قیمت کارشناسی را ندارم ولی به هر حال قیمت بالایی را می‌طلبد و با این چیزهایی که درست کردیم امکان‌پذیر نیست. شما اگر این مطلب را با دو اقتصاددان که سررشته دارند در میان بگذارید واقعا غیرممکن است. نمی‌دانم چگونه باید به مردم چنین وعده‌هایی را بدهیم که غیرممکن است و این سوالی است که باید مسوولان و دست‌اندرکاران جواب دهند که چرا باید به مردم وعده دروغ بدهیم؟

نریمان: البته این موضوع از آن دسته مسایلی است که بحث‌های مختلفی روی آن صورت می‌گیرد. به یاد دارم در سال‌های گذشته از عدد چهار میلیون تومان برای ایجاد یک شغل پایدار حرف زده می‌شد اما فکر می‌کنم امروز برای ایجاد یک شغل پایدار به هزینه‌ای بالغ بر ۳۰ میلیون تومان نیاز داشته باشیم.

حسین‌نژاد: متفاوت است. بستگی به این دارد که بخواهیم در چه سطح کاری‌ای محاسبه داشته باشیم. اما در حال حاضر به ازای هر صد متر زیربنا برای چهار نفر ایجاد اشتغال می‌شود. حالا شما در نظر بگیرید که صد متر زیربنا، منهای پول زمین متری ۳۰۰هزار تومان است که اگر آن را در صد متر ضرب کنیم به عدد ۳۰میلیون تومان می‌رسیم. اگر این عدد را به چهار تقسیم کنیم آن‌گاه به ازای فرصت اشتغال برای فرد مبلغی حدود ۷/۵ میلیون تومان نیاز داریم. این رقم تا ۱۰ میلیون تومان هم قابل افزایش است و البته شاید این عدد در بخش عمرانی صادق و برای صنایع متفاوت باشد.

دلخوش: فکر می‌کنم ۵۰ میلیون هزینه دربرخواهد داشت.

کمالیان: براساس تحلیل‌هایی که داده شده برای مقدار خاصی بودجه، ایجاد تعدادی شغل پایدار، پیش‌بینی می‌شود مثلا برای یک میلیارد تومان سرمایه‌گذاری می‌توان ایجاد پنج شغل پایدار را متصور بود. حالا اگر بخواهیم بین ۲/۵میلیون شغل و ۲۰۰ میلیون تومان به ازای هر شغل تناسب ببندیم به عددی می‌رسیم که از عهده بودجه کل کشور هم خارج است.

شهریاری: فکر می‌کنم چیزی حدود سی میلیون تومان.

دهقان: به نظر من متفاوت است اما سرمایه‌گذاری کمی که در بخش کشاورزی انجام می‌گیرد خیلی خروجی خوبی خواهد داد.

اما به نظر من اگر بخواهیم در زمینه اشتغال فعالیت خوبی صورت بگیرد هر دو بخش عمران و صنعت را با هم ببینیم در طول سال‌های گذشته با چهار میلیون تومان در بخش کشاورزی می‌توانستیم شغل ایجاد کنیم اما الان وضعیت فرق کرده است. در حال حاضر در بخش صنعت شاید نشود با ۳۰ میلیون هم ایجاد اشتغال کرد.

طبق اطلاعات موجود، حجم زیادی از ۲/۵ شغل وعده داده شده در مسکن مهر تعریف شده آیا پس از اتمام این پروژه باید شاهد از بین رفتن این مشاغل باشیم؟

جلالی: من فکر می‌کنم یکی از مسایلی که حتما باید مسوولان به آن توجه داشته باشند این است که پس از مسکن مهر با یک خلأ مواجه خواهیم شد؛ این خلأ هم ماهیت کاری دارد و هم پیمانکاری. به عبارت دیگر پس از اتمام پروژه کارگران و پیمانکاران با یک خلأ بزرگ مواجه می‌شوند. به همین دلیل ما (نمایندگان) همیشه پیشنهاد می‌کنیم که فعلا دولت تمام تلاش خود را روی حفظ مشاغل موجود متمرکز کند. به نظر ما دولت باید اشتغال حاضر را حفظ کند در حال حاضر بخش‌های زیادی از صنایع و کشاورزی مشکلاتی دارند که به اشتغال موجود ضربه می‌زنند و بنابراین باید برای این معضل چاره‌اندیشیده شود.

پزشکیان: این مساله امکان ندارد که مشاغل مسکن مهر پایدار باشد چون کل اعتبارات و نفراتی که مشغول به کار می‌شوند مشخص است. اصلا دو میلیون نفر که هیچ چگونه یک میلیون نفر می‌خواهند مشغول به کار شوند؟ چقدر مسکن می‌خواهند درست کنند که افراد شاغل شوند. تازه آنهایی که می‌خواهند کار کنند قبلا در جایی مشغول بوده‌اند و در واقع جدید استخدام نمی‌شوند؛ اغلب آنها بنا، گچ‌کار و... هستند و ما به افراد مهارت بنایی یاد نمی‌دهیم. اینها همان‌هایی هستند که قبلا در جای دیگری کار می‌کرده‌اند و حالا آوردیم‌شان این سمت!

نریمان: دقیقا به نکته درستی اشاره کردید اگر اعتبارات و برنامه‌های پروژه مسکن مهر تمام شود قطعا دچار این نقیصه خواهیم شد. اما فرض بر این است که مسکن مهر فضایی را ایجاد می‌کند که ما از لحاظ اقتصادی به رونق می‌رسیم و با توجه به همین رونق اقتصادی و تولیدات آرمانی‌ای که اینها در مورد مسکن مهر اعلام می‌کنند، نیاز کشور تا به ۲۰ سال آینده تامین می‌شود و از طرفی عمر مسکن‌های ساخته‌شده کمتر از سی سال است، بازسازی آنها دوباره در چرخه تولید قرار می‌گیرد، البته ممکن است در آینده تسهیلات و امکانات در حد امروز نباشد. بنابراین اگر این موضوع را به سمت بخش خصوصی سوق بدهیم و این بخش ماموریت پیدا کند تا مسکن‌سازی را بدون دخالت حاکمیت بر عهده بگیرد، می‌توان شاهد نتایج مطلوب‌تری بود. اگر امکانات به خوبی فراهم شود علی‌القاعده با اقبال عمومی سرمایه‌گذاران مواجه خواهیم شد. چون بازار سرمایه اگر احساس کند درآمدی خوبی در بخش مسکن هست و از رونق مطلوبی برخوردار است خود به خود جریان سرمایه‌گذاری نیز فعال می‌شود. اگر این اتفاق بیفتد نگرانی‌های حاصل از اتمام پروژه مسکن مهر از بین خواهد رفت. لازم است که بگوییم بر اساس برآوردها و آمارهایی که داریم نیاز به مسکن در طول زمان وجود خواهد داشت و نمی‌توان نقطه پایانی برای آن در نظر گرفت.

در همین زمینه کمیسیون‌هایی مانند اصل ۴۴ تلاش می‌کنند کارهایی را که تصدی‌گری آن با دولت است را کمتر کنند و نقش‌های بیشتری را به بخش خصوصی بسپارند. بنابراین پیش‌بینی من این است که تلاش کنیم تا در برنامه ششم توسعه هم بخش مسکن با اعطای تسهیلات به جریان خصوصی همچون بالابردن حاشیه سود، سپرده شود. بنابراین این نگرانی وجود ندارد که با از بین رفتن فرصت‌های شغلی مسکن مهر شاهد افزایش بیکاری باشیم.

حسین‌نژاد: مسکن با توجه به هرم نسبی و سیاستگذاری کشور ما درخصوص تشویق خانواده‌ها برای داشتن فرزند بیشتر حالاحالاها زمینه ایجاد اشتغال را خواهد داشت. بنابراین ما سالی یک میلیون واحد مسکن نیاز داریم در حالی که در این چند سال اخیر پروژه مسکن مهر هنوز روی‌هم‌رفته یک میلیون واحد تحویل مردم نداده است. بنابراین این نگرانی وجود ندارد مسکن مهر تعطیل شود و اشتغال حاصل از آن از بین برود. ضمن اینکه ما در مسکن مهر به سمت صنعتی‌سازی حرکت می‌کنیم و اگر این صنعتی‌سازی پا بگیرد، مشاغل بسیاری به طور وابسته به وجود خواهد آمد. تیرآهن‌ها و صفحات جدیدی که قرار است طراحی شود و وزن مسکن را پایین بیاورد به کارخانه‌های مدرنی احتیاج دارد که نیازمند سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال در مسکن مهر است. به هر حال مسکن مهر دارای یک اشتغال متداوم خواهد بود تولد و مرگ در این پروژه تعریف نشده است.

دلخوش: مشاغل مسکن مهر جزو اشتغال‌های پایدار نیستند. شغل پایدار شغلی است که اشخاص بتوانند زندگی خانواده‌شان را تامین کنند.

کمالیان: بله، چون این مشاغل جزو اشتغال‌های پایدار نیستند، مثلا در یک شهرستان برای ساختن مسکن مهر یک نفر را سه سال به کار می‌گیرند که این به آن معناست که او یک دهم عمر شغلی خود را به کار مشغول بوده است. اما یک کارگر از صفر تا صد یک پروژه را مشغول به کار نیست چرا که به فراخور مراحل مختلف ساخت (اسکلت‌بندی تا نازک‌کاری) افرادی می‌آیند و می‌روند.

شهریاری: من وقتی با معاون وزیر کار صحبت کردم، گفتم این ۱/۶ میلیون شغلی که در سال ۸۹ ایجاد شد کجاها بود. که وی گفت: ۳۰۰هزار از این مشاغل مربوط به مسکن مهر است. سوال کردم که چهار الی پنج سال پیش ساخت مسکن در کشور رونق داشت بعد از رسیدن به حالت رکود حجم زیادی از شاغلان این صنعت بیکار شدند که خیلی بیشتر از ۳۰۰هزار نفر است بقیه کجا رفتند؟ این اشتغال پایدار نیست و اختلاف بر سر آن خیلی زیاد است. من در سال چهارم نمایندگی‌ام در مجلس با حجم ۲۰ برابری مراجعات و موکلانم (که متقاضی کار هستند) نسبت به سال اول نمایندگی‌ام مواجه هستم. این نشان می‌دهد که وضعیت خیلی نامطلوب شده است. فعلا که داریم شعار می‌دهیم. وقتی آمارها را براساس واقعیت اعلام نکنیم به کشور خیانت کرده‌ایم چون برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی‌ها این آمارها ما را به بیراهه می‌برد. وقتی می‌گوییم چهارمیلیون بیکار داریم، تلاش بیشتر انجام می‌دهیم. بعضی مسوولان برای اینکه بگویند خوب کار کرده‌اند آمار الکی می‌دهند.

دهقان: مشاغل بحث مسکن مهر جزو کارهای کارگری-ساختمانی به حساب می‌آیند و تا زمانی که رواج داشته باشند می‌توان روی آنها حساب کرد. نیاز به مسکن باعث شده ساخت‌وساز در این بخش به صورت مستمر پیگیری شود. هر چند به این زودی‌ها پرونده مسکن مهر بسته نمی‌شود. اما اگر این‌گونه هم بشود، همیشه نیاز به تولید مسکن جدید در کشور وجود دارد.

در ایران اشتغال عمرانی پایدارتر است یا اشتغال صنعتی؟

جلالی: اشتغال صنعتی پایدارتر است، اما اشتغال عمرانی در کشور ما در دسترس‌تر است. بنابراین در بخش عمران به لحاظ خلأهای زیادی که وجود دارد اشتغال‌زایی زودتر به نتیجه می‌رسد. به هر حال آنچنان که مشخص و مبرهن است، پایداری در بخش صنعت بیشتر است.

پزشکیان: من کارشناس نیستم که نظر کارشناسی بدهم ولی کلیت قضیه این است که اگر بخواهیم کاری بکنیم و سرمایه‌گذاری پایداری داشته باشیم باید کالایی را که تولید می‌کنیم، صادر هم کنیم. در واقع اگر بخواهیم برای خودمان مصرف کنیم به نظر من نمی‌تواند برای ما کار پایدار ایجاد کند. برای اینکه روزی این بازار اشباع می‌شود و زمانی که بازار اشباع شد، باید چه‌کار کنیم؟ باید یک جایی جنس را صادر کرد و اینها چیزهایی نیست که بتوان با یک بازار محدود شغل ثابت ایجاد کرد. به عبارت دیگر اگر بخواهیم شغل پایدار ایجاد کنیم باید به بازارهای جهانی راه پیدا کنیم و همچنین دارای قدرت رقابتی باشیم. این به آن معناست که کیفیت جنس و کالایمان درست باشد، مبتنی بر دانش محوری باشیم و ارتباطات منطقی داشته باشیم. به هر صورت اگر این فاکتورها را نداشته باشیم حتی با وجود پول و احداث کارخانه نیز پایدار نخواهیم بود و اگر کارخانه‌ای برای تولید کالای ۷۰میلیون نفر ایجاد شده باشد راهی از پیش نخواهد برد.

نریمان: من خیلی به این قضیه فکر نکرده‌ام اما به هر صورت در بخش عمرانی مشاغل پایدارتر است. هرچند پاسخ من مبتنی بر یک سری روش‌های تحقیقاتی دقیق نیست اما باز هم این دو بخش می‌توانند به صورت مکمل یکدیگر عمل کنند. اگر پروژه‌های صنعتی درست تعریف شده باشند می‌توانند پایدار بمانند. از طرف دیگر اگر کارهای عمرانی مستدام نیز با برنامه‌ریزی و روش‌های علمی پایه‌ریزی شوند، قطعا از درجه پایداری بالایی برخوردار خواهند بود.

حسین‌نژاد: اینها زنجیروار به هم متصل هستند. کدام کارخانه لودرسازی و گریدرسازی هست که در بخش عمران کاربرد نداشته باشد یا کدام تراکتوری است که در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار نگیرد. زنجیره صنعت، اشتغال، کشاورزی و عمران همه و همه به هم وابسته هستند. امروزه در پیشرفت پایدار رشد موزون صنعت، عمران، کشاورزی، فرهنگ و... مدنظر است و نباید یکی از این موارد کله‌گنده شود و دیگری کوچک بماند، بلکه همه باید با یکدیگر رشد متناسبی داشته‌باشند.

دلخوش: مشاغل صنعتی پایدارتر است چرا که اشتغال در بخش عمرانی زودگذر است. به عبارتی در مشاغل عمرانی به محض بهره‌برداری از پروژه کارگر بیکار می‌شود.

کمالیان: هیچ‌کدام از اینها پایدار نیست. مشاغل پایداری که در کشور می‌توانیم تعریف کنیم مشاغلی هستند که در بخش کشاورزی شکل گرفته است این‌گونه کارهای به واسطه مکان و سرمایه ثابت و سنت از دسته اشتغال‌های پایدار به حساب می‌آیند همچنین می‌توان به استخدامی‌های رسمی دولت اشاره کرد که از کارهای پایدار به شمار می‌رود؛ مشاغل پایدار باید از نظر تامین اجتماعی و بیمه تحت پوشش باشند.

شهریاری: اشتغال صنعتی پایدارتر است.

دهقان: اشتغال عمرانی و صنعتی هر دو لازم و ملزوم یکدیگر هستند و از اهمیت خاصی برخوردارند.

در سال‌های اخیر امنیت شغلی بالا رفته یا کاهش یافته است؟

جلالی: به نظر من امنیت شغلی پایین آمده است. ما الآن مشاهده می‌کنیم که بخش‌هایی از صنعتگران ما دچار مشکلاتی شده‌اند که مجبور به تعدیل نیرو هستند. به‌خصوص در بخش خصوصی متاسفانه تعدیل نیرو خیلی بیشتر به چشم می‌خورد.

ادامه در صفحه۵

یکی از علامت سوال‌های بزرگ که در مورد آقای احمدی‌نژاد در ذهن نمایندگان مجلس شکل گرفته همین وعده ۲/۵میلیون شغل است. ما هنوز نمی‌دانیم مکانیزم و سازوکاری که ایشان می‌خواهند در سال ۹۰ این میزان شغل را ایجاد کنند، چیست؟

یکی از مسایلی که حتما باید مسوولان به آن توجه داشته باشند این است که پس از مسکن مهر با یک خلأ مواجه خواهیم شد؛ این خلأ هم ماهیت کاری دارد و هم پیمانکاری. به عبارت دیگر پس از اتمام پروژه کارگران و پیمانکاران با یک خلأ بزرگ مواجه می‌شوند

گذر

خدماتی‌ها در صدر اخراج کارگران

■ **مهر:** احساساتی شدن و تفکرات غلط در محیط‌های کاری در کنار پایین بودن حقوق و دستمزد؛ از شایع‌ترین دلایل بروز اختلافات کارگری و کارفرمایی است که منجر به قطع ارتباط کاری یا اخراج می‌شود. اخراج از کار و قطع ارتباط بین نیروی کار و بنگاه، بدترین و ناراحت‌کننده‌ترین حالت روابط کار است به نحوی که در این حالت، نیروی کار ناچار می‌شود محل کار خود را ترک کند و به اصطلاح ادامه شغل فعلی وی متوقف شود. اینکه چه دلایل مهمی در این زمینه نقش دارند همیشه به کارفرما برنمی‌گردد و در موارد بسیاری خود نیروی کار است که با انجام یا عدم انجام برخی موضوعات زمینه اختلاف بین خود و بنگاه را فراهم می‌کند.

کدام نیروها اخراج نمی‌شوند؟

هرچند بسیاری از کارفرمایان واحدهایی که با نیروی کار ماهر یا متخصص سروکار دارند ترجیح می‌دهند، به دلیل کم بودن نیروی متخصص در آن حرفه خاص اخراج را در مرحله نهایی اختلافات خود قرار دهند اما با این حال، احتمال قطع ارتباط کاری بین نیروی کار و کارفرما همیشه وجود دارد. شاید بتوان یکی از دلایلی که